

"GENITALE PLASTISCHE CHIRURGIE HEEFT NIETS TE MAKEN MET VROUWELIJKE GENITALE VERMINKING"

Meisjes en vrouwen moeten hoge verwachtingen inlossen om te voldoen aan het ideaalbeeld van 'de vrouw'. Elke maatschappij legt hen bepaalde normen en verwachtingen op over bijvoorbeeld kleding (bv. 'korte rokjes'), lichaamsbouw (bv. *body shaming*) en gedrag (bv. *victim blaming* bij verkrachting). Het lichaam van de vrouw is jammer genoeg nog steeds overal en altijd het onderwerp van publieke en politieke opinie.

Vrouwen worden geprezen zolang hun lichaam jong en slank is, maar worden geminacht wanneer ze niet voldoen aan het huidige schoonheidsideaal. De normalisering van dit ideaalbeeld vindt men ook terug in de drijfveren van plastische chirurgie om de geslachtsdelen bij te werken. Deze vrouwelijke genitale cosmetische chirurgie kan op bepaalde vlakken vergeleken worden met VGV, indien uitgevoerd bij volwassenen en om niet-medische redenen. Het gaat hierbij om labiaplastie (verkleining van de binnenste of buitenste labia), verkleining van de vaginaopening of hymenoplastie (reconstructie van de hymen of het maagdenvlies, gevoed door de mythe dat een intact vlies het bewijs zou zijn voor 'maagdelijkheid'). Hoewel men er vaak van uitgaat dat bij plastische chirurgie de vraag van de vrouw zelf komt, wordt deze gevoed door de sociale druk die ontstaat door de sociale constructie van het beeld van de 'ideale vulva'. Deze esthetische redenen en de sociale druk vanuit de maatschappij kunnen dus een rol spelen bij de stap naar plastische chirurgie, zoals dat ook het geval is voor VGV.

Een tweede parallel kan getrokken worden op vlak van complicaties. Ook een chirurgische ingreep van de genitaliën kan verschillende complicaties veroorzaken. Het is juist om die reden dat binnen de medische wereld en activistische organisaties veel verdeeldheid bestaat over de medicalisering van VGV als 'schadebeperkende' strategie. (Zie hoofdstuk 10: "Door vrouwenbesnijdenis in het ziekenhuis uit te voeren, worden de risico's tot een minimum beperkt"). Opvallend hierbij is dat deze laatste strategie steeds meer tegenkanting krijgt wanneer het om 'de traditionele vorm van VGV' gaat, terwijl een chirurgische correctie van de labia bijvoorbeeld niet zo vaak in opspraak wordt gebracht. De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) omschrijft VGV als elke ingreep die leidt tot een gedeeltelijke of volledige verwijdering van de externe geslachtsorganen van de vrouw of elke andere verwonding van de vrouwelijke geslachtsorganen toegebracht om niet-medische redenen (WGO, 2008). Het cosmetische aspect valt dus ook binnen deze omschrijving.

Men kan hierbij nog verder gaan en stellen dat de Belgische wetgeving omtrent VGV in dit opzicht een dubbele standaard hanteert: VGV als 'culturele traditie' wordt namelijk strafbaar gesteld, terwijl een cosmetische vorm gedoogd wordt. Men kan zich dan ook de vraag stellen of een volwassen vrouw of de chirurg in kwestie dan enkel strafbaar gesteld wordt op basis van de afkomst en huidskleur van de patiënte, waarbij men bij de ene uitgaat van weldoordachte, individuele keuzevrijheid en bij 'de andere' een paternalistische houding aanneemt en haar het zelfbeschikkingsrecht ontnemt? Zou het in die zin zelfs mogelijk zijn voor een volwassen vrouw, afkomstig uit een gebied waar VGV gepraktiseerd wordt als 'culturele traditie', om een chirurgische ingreep aan de genitaliën te laten uitvoeren op basis van esthetische redenen, net zoals haar witte buurvrouw deed? Of wordt dit bij de ene ingedeeld onder 'plastische chirurgie' en bij 'de andere' meteen beschouwd als 'een opgelegde vorm van VGV'?

“In België bestaan er hypocriete ideeën wat VGV betreft. Sommige vormen worden immers getolereerd en niet bestraft door de wet. Denk bijvoorbeeld aan piercings, plastische chirurgie van de binnenste schaamlippen enz. Als we naar de definitie van de WGO kijken, kunnen deze praktijken wel degelijk beschouwd worden als een vorm van VGV. Door deze praktijken te tolereren, komt de bescherming van vrouwen en meisjes in gevaar. Een meisje zou een bepaald soort verminking kunnen ondergaan in het ziekenhuis of bijvoorbeeld bij de tatoeëerder. De wet zou moeten beschermen tegen alle types van VGV en zou van toepassing moeten zijn op alle vrouwen, ongeacht de afkomst. Anders zou de wet racistisch zijn.”

Co-bemiddelaar helpdesk Antwerpen,
GAMS België vzw

Bovendien staat de Belgische wet, mits toestemming van de ouders, plastische chirurgie bij minderjarigen toe wanneer zij zich niet goed voelen in hun lichaam en plastische chirurgie zou kunnen leiden tot meer persoonlijke tevredenheid (CODE, 2014). De vraag naar een verduidelijking van de morele opvattingen en wetten omtrent genitale plastische chirurgie, zowel voor volwassenen als voor kinderen, dringt zich hier dan ook op.

